

Insan Hakların Cümlä Deklaratıyası

Kabledildi hem bildirildi 217 A (III) Birleşmiş Milletlär Kurulun Genel Asambleyasının karartınnan 1948 yılda dekabrının onunda

Respublika Moldovadaki İnsan hakları merkezi

Bastılêr Birleşmiş Milletlär Kurulun Moldovadaki İlerlemä Programasının Yardımınnan

Preambula

ESABA ALARAK, ani insan aylesi azaların kişilik saygılı, onnarın birtakım hem ayırılmaz hakların tanınması serbestliin, dooruluun hem ömür-dünnää usuluun temelidir; hem

ESABA ALARAK, ani insan haklarına gösterilän saygıstızlıktan hem aşaalıktan kaynaklanan yabannık dartıdeêr insanın üzünü, hem ani ölä bir dünnää kurulması, nerdä insannarda olacek söz hem düşünmek serbestlii hem olmayacak korku hem sıkıntı, insannarın bir üüsek isteyişi gibi bildirildi; hem

ESABA ALARAK, ani insan hakları lääzım korunsun kanon kuvedinnän, ani olmasın ölä, açan insan, bitki çözüm gibi, zorbalaa hem baskıya karşı istar-istemäz kalêr yapkın kalkıntı; hem

ESABA ALARAK, ani lääzım halklar arasında dostluk baallantıların ilerlemesinä yardımcı olmaa; hem

ESABA ALARAK, ani Birleşmiş Milletlär halkları kendi Ustavında tekrarladılar inandıklannı insannarın temel haklarına, insan kişiliin onuruna hem kıymetinähem da adamların kartların birtakım haklarına hem karar aldılar sotial ilerlemesine yardımcı olmaa hem taa bol serbestliktäyashaamak koşullannı iileştirmäa; hem

ESABA ALARAK, ani aza devletlär söz verdilär, Birleşmiş Milletlär Kurulunnan birliktä, cümlä insan hakların hem temel serbestliklerin saygılanmasına yardımcı olmaa;

hem

ESABA ALARAK, ani bu haklar hem serbestliklär tabeetin universal annaşılmastı bu baallantıyı bütünnä tamannamak içik pek maanalıdır,

GENEL ASAMBLEYA

bildirer bu İnsan Hakların Cümlä Deklaraşıyasını ölä bir problema gibi, angısını lääzım özensinnär çözmäa hepsi halklar hem devletlär, aniki herbir insan hem cümleinin herbir organı, dayma göz altında tutarak bu Deklaraşıyayı savaştınnar aydınnatmaklan hem üretmälän yardım etmaa bu hakların hem serbestliklerin saygılanmasına naşional hem halklararası progresiv işlärän onnarın tanıtılmasına hem tamannanmasına niçä Kurula girän devletlerin halkları arasında, ölä da o halklar arasında, angıları bulunrlar o devletlerin kanonnarı altında olan topraklarda.

Yazı 1

Insannar hepsi duuêrlar serbest hem birtakım kendi kıymetinde hem haklarında. Onnara verilmiş akıl hem üz da lääzım biri-birinä davransınnar kardaşlık ruhuna uygun.

Yazı 2

Herbir insanda lääzım olsun hepsi bu Deklaraşıyada bildirilän haklar hem serbestliklär, hiçbir ayırntıstız soy, deri rengi, adam hem kart, dil, din, politika yada başka inandıkları, mülk, insan boyu eki başka durum baktından.

Bundan başka diil lääzım yapılsın hiçbir ayırntı devletin ya insanın yaşadı topraan politika statusuna görä, bakmayarak o toprak serbest mi, baktımtı mı, kendibaşına kullanmayan mı osa suverenttetinde başka türlü sınırlamalı mı.

Yazı 3

Herbir insanın yaşamak, serbestlik hem kişiliinä dokunmamak hakkı var.

Yazı 4

Kimsey diil lääzım tutulsun esirlikte ya serbestsiz durumda; esirlik hem esir satılması hiçbir türlü kabledilmeer.

Yazı 5

Kimsey diil lääzım zeetlensin, zorlaştırılın yada cezalandırılın zulumca eki insan şanını aşaalayan davranışlan.

Yazı 6

Herbir insanın, nerdä da o bulunsa, var hakkı daava subyekti olarak tanınmaa.

Yazı 7

Herbir insan kanona karşı denk hem herkezin, bir ayırtımsız, var birtakım hakkı kanonnan korunmalı olmaa. Hepsı insannarın birtakım hakkı var bu Deklaraçıyayı bozan diskriminaçıyadan hem bölä diskriminaçıya fitlemesindän korunmalı olmaa.

Yazı 8

Herbir msantıı hakkı var legal millet daavalarından haklarını efektivli geeri almaa, eer konstituçıya ya kanon tarafından ona verilän haklar korunmazsalar.

Yazı 9

Kimsey yok nasıl zakonsuz zorlan kapansın, tutulsun yada erindän kaldırılslın.

Yazı 10

Herbir insanın haklarını hem borçlarını belirtmāk için hem ona çıkarılan kabaatlamanın sebepli olup-olmadığını göstermāk için var hakkı, cümlä birtakımlık temelindä, istemäa onun daavastı baktılsln açık hem dooruluk kurallarına uygun olarak baalı olmayan hem tarafsız olan sudta.

Yazı 11

Herbir kabaatlı bulunan insanın hakkı var kabaatlı sayılmamaa, eer onun kabaatı zakona görä açık araştırmaklan ortaya çıkarılmadıysa hem ona hertürlü korunma kolaylıı verilmediysä.

Kimsey yok nasıl cezalandırılsln ölä bir cürüm (zakona uymayan iş) yapmastı içitü yada yapmamastı için, eer yapıldıı zamanda o cürüm naçıonal zakonnarına görä hem halklararası haka görä cezalanan kabaat sayılmadıysa. Hem yok nasıl kabaatlıya verilsin taa aar ceza, nekadardı vardı nasıl verilsin o vakıtta, açan cürüm yapılmış.

Yazı 12

Kimseyin yok nasıl kanonsuz karşıslsln kendi kişisi hem aylä yaşamastna, kanonsuz dokunulsun onun evitlä, onun Yazışma saklılıına yada onun kıymetinä hem adına. Herbir insanın var hakkı kanonnan korunmalı olmaa bölä karışmalardan eki bölä dokunmalardan.

Yazı 13

Herbir insanın var hakkı serbest er dııştırmäa hem herbir devletin sınırlarında kendisinä oturmak eri ayırmaa.

Herbir insanın var hakkı çıkmaa memlekettän, bu strada kendi memleketindän da, hem dönmäa memleketinä.

Yazı 14

Herbir insanın var hakkı sıkıştırmalardan başka memleketlerde koruntu aaramaa hem o koruntuyu kullanmaa.

Bu hak yok nasıl kullanılsln, eer sıkıştırma yapılrsa gerçektän politikaya baalı olmayan bir kabaat için yada Birleşmiş Milletlär kurulun neetlerinä hem printiplerininä karşı gidän işlär için.

Yazı 15

Herbir insanın var vatandaşlık hakkı.

Kimseydän yok nasıl kanonsuz alınsız onun vatandaşlıı yada onun hakkı kendi vatandaşlıtını dııştırmäa.

Yazı 16

1.Yaşlarıı dolduran adamnarın hem karıların var hakkı, hiçbir sınırlamastı soy, milletlik ya dın üzerinä, evlenip aylä kumtaa. Onnarın hakları birtakım evlenirkän, evlenmektä bulunarkan hem ayırılarkan.

Evlettirmek olabilir sade karşıllıklı iki tarafın bütün serbestliinnän hem kayıtlınnan.

Aylä— cümlenin bir natural hem ana kısımtı hem onun var hakkı cümlä hem devlet tarafından korulu olmaa.

Yazı 17

Herbir insanın var hakkı mal saabisı olmaa tek başına yada başkasının birliktä.

Kimseyin elindän zakonsuz mal diil lääzım alınsın.

Yazı 18

Herbir msantın var serbestli düşünmāk, üz hem dın hakkı; bu haka girer serbestlik dııştırmäa kendi dıitini ya inandıklarıı hem tutmaa kendi dinini ya inandıklarıı tek başına ekl başkasının birliktä, halka açık üürenmää, duva etmää hem dın ritual adetlerini kullanmaa.

Yazı 19

Herbir insanın var haktı serbestli fikirlerinä hem onnarın serbestli açıklamasına; bu haka girer serbestlik engelsiz kendi fikirlerinä uymaa hem serbestlik aaramaa, kabletmää hem daatmaa bilgi hem fikir hertürlü hem devlet sınırlarına baalı olmayarak.

Yazı 20

Herbir insanın var haktı uslu toplantı hem kuruluş serbestliinä.

Kimseyi yok nasıl zorlaştırmaa girsill nesoy-sa kurtuluş (asotiatieyä).

Yazı 21

Herbir insanın var haktı pay almaa kendi devletin kullanmasında doorudan yada seçilmiş vatandaşların aracılıtnnan.

Herbir insanın var birtakım haktı kendi memleketindä devlet izmetinä giräbilmää.

Halkın isteyişi lââzım olsun önderlik kuvedin temeli; bu isteyiş laazım belli edilsin periodik hem falş olmayan seçimnerdä, angıltı lââzım yapılssınnar universal hem birtakım seçim haktnnan, saklı kiyat atmaklan yada başka denk maanaltı, kiyat atmanın serbestliini koruyan formalarlan.

Yazı 22

Herbir insanın, cümlä azası olduu için, haktı var sotal yardımına hem onun saygılıtn yardımını olmastı için hem kişiliin serbestli ilerlemesi için lââzım olan ekonomika, soñial hem kultura hakların gerçekleştirmesinä national yardımnarı hem milletlärarası işbirlii yolunnan hem herbir devletin yapılışına hem kaynaklarına uygun olarak.

Yazı 23

Herbir insanın var haktı çalışmaa, serbestli iş ayırmaa, dooru hem uygun iş kolaylıklarında çalışmaa hem işsizliktän korunmalı olmaa.

Herbir insanın var haktı hiçbir ayırtıntısız birtakım iş için birtakım ödek kabletmää.

Herbir çalışan insanın var haktı almaa dooru hem kanaatlı ödek, angıstı eter insanca yaşamaa ona hem onun aylesinä hem angısına, lââzım olduynan, eklener başka sotal yardımnarı.

Herbir insanın var haktı kurmaa profesional birlikleri hem girmää profesional birliklerinä kendi intereslerini korumaa deyni.

Yazı 24

Herbir insanın var haktı dinnenmä hem boş vaktıda, bu arada çalışma günün akıllıca sınırlanmasına hem periodik ödekli izinina (otpuskaya).

Yazı 25

Herbir insanın var haktı ölä yaşamak uuruna, bu sıraya girer imeesi, giyimi, evi, saalık bakımı hem lââzım olan soñial izmetleri, angıstı lââzım olër korumaa saallıtnı hem varlıtnı, kendisinin hem aylesinin, hem haktı yardımstız kalmamaa işsizlik, hastalık, sakatlık, ihtıarlık yada başka olabilirli durumda, açan o kendisinä baalı olmayan sebeplär üzerinä geçinmesi için kaynakstız kalabilir.

Analık hem uşaklık vererlär bir ayırtı baktım hem yardım haktı. Hepsı uşaklar, duuan evliliktä ya evlilik dışındä, lââzım kabletsinnär birtakım sotal yardımı.

Yazı 26

Herbir insanın var üürenmäk haktı. En az başlantı hem genel üürenmäk lââzım olsunnar ödeksiz. Başlantı üürenmäk lââzım olsun hepsi için. Tehnika hem zanaat üürenmesi için yol lââzım açık olsun herkezinä, üüsek üürenmäk tä lââzım hepsi için birtakım açık olsun herkezin becedimä görä.

Üürenmäk lââzım ön versin insan kişiliin dolu ilerlemesmä hem da insan hakların hem temel serbestliklerin taa büük saygılanmasına. Üürenmäk lââzım yardım etsin karşılıklı annaşmak, saburluk hem dostluk olsmı hepsi mületlär, soy hem din grupaların arasında hem yardım etsin Birleşmiş Kurulun bariş koruma çalışmalarına.

Ana-bobanın var üstün haktı kendi küçük yaşlı uşaklarına üürenmäk forması ayırmaa.

Yazı 27

Herbir insanın var haktı serbestli pay almaa cümleinin kultura yaşamastında, hoşlanmaa incä zanaatlan, pay almaa bilim ilerlemesindä hem faydalanmaa onun hayırlarınnan.

Herbir insanın var haktı korunsun onun moral hem material interesleri, kaynaklanan ottun yaptırı bilim, literatūra ya artistik yaratmalarından.

Yazı 28

Herbir insanın var haktı ölä bir soñial hem halklararası düzenä, atığıstında bütün haklar hem serbestliklär, sıralanan bu Deklarañiyada, gerçek olabileceklär.

Yazı 29

Herbir insanın cümlä karışısında borçları var, sade cümledä olur gerçeklensin kişiliin serbest hem bütün ilerlemesi.

Haklarını hem serbestliklerini gerçekteştirärkän herbir insana sade ölä sınırlama yapılabilinir, angısı kanona göre uygulanmış saade neetlän gerçekteştirmää aalemin haklarını hem serbestliklerinin tanınmasını hem saygılanmasını hem da demokratik toplumunda dooru moral isteklerini, cümlä düzeninä hem cümlä yaşamak bolluuna uygun olması için.

Bu hakların hem serbestliklerin gerçekteştirilmesi hiçbir türlü diil läâzım aykırı gitsin Birleşmiş Milletlär Kurulun neetlerine hem prinçiplerine.

Yazı 30

Bu Deklaraçıyada bişey yok nasıl yorumnanın o soy, sanın bir devletä, kişi grupasına yada ayrı kişilere veriler hak ölä bir çalışmada bulunmaa, angısı önnendiriler bu Deklaraçıyada sıralanan hakları hem serbestlikleri yok etmä.